

Merkitysten tuottaminen kestävää kehitystä koskevassa mediakirjoittelussa – esimerkkinä metsien hiili

1-2 OP

EVELIINA ASIKAINEN & EIJA LÄHTEENMÄKI / TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä.
Tarkastele lisenssiä osoitteessa <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Kaupallinen käyttö sallittu vain KiertotalousAMK-hankkeen 2018–2020 (OKM rahoituspäätös OKM/302/523/2017) partnereille.

Sisältö

Oppimistavoitteet ja materiaalin käyttö	3
Johdanto	4
Tehtävät	5
Toimittajan tekemät tulkinnat osana metsäkeskustelua	5
Analysoitava teksti.....	8
Argumentaatioanalyysi asiantuntijanäkemyksistä	9
Ajattelun apuvälineitä	9
Tehtävänanto.....	11
Kahden vapaasti valitun tekstin analyysi.....	12
Itsearviointi.....	12

Oppimistavoitteet ja materiaalin käyttö

Tässä materiaalissa kuvattujen tehtävien tavoitteena on, että opiskelija oppii tunnistamaan erilaisia tapoja kehystää, luoda merkityksiä ja argumentoida kestäväan kehitykseen liittyvässä julkisessa keskustelussa. Aineisto on kirjoitettu oppimistehtävien muotoon. Lisäksi opettajan tueksi on diskurssianalyytiesimerkki erillisessä dokumentissa.

Materiaali on suunniteltu KiertotalousAMK-hankeen metsäperäisten kiertojen osioon, joten aineistoesimerkit ovat kyseisestä ympäristöstä. Diskurssi- ja argumentaatioanalyysyjä voidaan kuitenkin käyttää laajasti erilaisten merkitysten analysoinnissa. Ajatus on rohkaista opettajia käyttämään tällaisia aineistoja ja menetelmiä esittämällä esimerkki analyysin käytöstä.

Suoraan oppimateriaaliin pohjautuvien tehtävien laajuus on noin 1 op. Lisäämällä tehtävään vapaasti valittavien tekstien analyysia syntyy 2 op:n tehtäväkokonaisuus.

Oppimisprosessi voi kulkea esimerkiksi seuraavalla tavalla

1. Ristiriitaisen aiheen yleisesittely esim. lehtiotsikoiden avulla
2. Johdatus diskurssianalyysiin (materiaalin sivut 5–7)
3. Sopivan tekstin analysointi. Materiaalissa metsien hiileen liittyvä linkki sivulla 8 ja analyysiesimerkki erillisessä tiedostossa.
4. Analyysien purku esim. ryhmäkeskusteluna. Tavoitteena argumentoida omaa analyysia ja kuunnella muita
5. Argumentaatioanalyysi yhdestä aineistoon sisältyvästä tutkijan vaikuttamistarkoituksessa kirjoittamasta tekstistä ja vertailu toimittajan tekemiin painotuksiin. Ryhmässä voidaan analysoida kaikki kolme tekstiä, mutta jokainen opiskelija osallistuu vain yhteen analyysiin. Ohjeistus ja linkit aineistoihin löytyvät sivuilta 9–11.
6. Analyysien purku esim. keskustellen ryhmässä, joissa on eri tekstejä analysoineita opiskelijoita.
7. Argumentaatioanalyysi valinnaisesta, vain yhtä näkökulmaa esittelevästä tekstistä (ohje sivulla 12)
8. Analyysien pohtiva esittäminen
9. Itsearviointi – mitä opin aiheesta, mitä opin diskursseista ja argumentaatiosta (ohje sivulla 12).

Kohdista 4–8 ei tarvitse toteuttaa kaikkia. Itseopiskelussa ryhmäpurut voi korvata reflektioilla.

Johdanto

Kun julkisuudessa puhutaan metsistä ja hiilestä, voidaan asia kehystää monilla tavoilla ja asioiden perustelut saattavat olla sekoitus tutkimustietoa, asenteita ja mielipiteitä. Lisäksi toimittajan kirjoittamassa artikkelissa on pystyttävä erottelemaan toimittajan suhtautumistapa jutussa haastateltujen tai siteerattujen asiantuntijoiden näkemyksistä. Seuraavien tehtävien tavoitteena on herkistää opiskelijat erilaisille puhetavoille ja aiheen kehystykselle.

Tehtävät ovat luonteeltaan tekstianalyysejä, joissa analyysin kohde on se, miten tekstissä luodaan merkityksiä ja argumentoidaan asioita. Analyysissa pyritään siis tunnistamaan diskursseja ja vakuuttamisen tapoja, ei niinkään keskityä sisältöön. Opiskelijana voit toki tarkistaa faktoja siinä määrin kuin koet tarpeelliseksi.

Oppimateriaali koostuu tekstianalyysitehtävistä ja itsearvioinnista. Materiaali sisältää linkitetyt aineistot kahteen ensimmäiseen tehtävään aineistot sekä opettajan työn avuksi tehdyt analyysit. Diskurssianalyysin materiaalina on teksti, jossa toimittaja on haastatellut kolmea metsäntutkijaa, joiden näkemykset metsänhoitotapojen merkityksestä ja hakkuiden määrän vaikutuksesta metsien hiilitalouteen eroavat. Argumentaatioanalyysin aineistoksi on haettu ko. tutkijoiden vaikuttamistarkoituksessa kirjoittamia tekstejä. Lisäksi analyysin kohteeksi on mahdollista valita jokin muu kiertotalouteen liittyvä vaikuttamistarkoituksessa kirjoitettu teksti. Suosittelemme kuitenkin argumentaatioanalyysin harjoittelemista linkitetyillä teksteillä, koska niiden analysoinnin tueksi tässä materiaalissa on myös taustoitusta metsien hiileen liittyvässä keskustelussa tyypillisesti käytetyistä argumenteista. Materiaalista on mahdollista käyttää myös yksittäisiä tehtäviä. Suosittelemme opettajia aina teettämään opiskelijalla itsearvioinnin oppimisesta.

Tehtävät

Toimittajan tekemät tulkinnat osana metsäkeskustelua

Tiedotusvälineissä on viime aikoina ollut esillä **erilaisia näkemyksiä metsien tarkoituksenmukaisesta käytöstä**. Mediassa käytävää keskustelua voi tarkastella esimerkiksi diskurssianalyysin viitekehyksestä käsin. Diskurssi voidaan määrittellä tavaksi puhua ja/tai tavaksi ajatella kohteesta. Diskurssianalyysi tarjoaa mahdollisuuden tarkastella, millä eri tavoilla metsistä ja niiden käytöstä puhutaan tai kirjoitetaan, miten eri tarkoituksia palvelevat tekstit rakennetaan sekä millaisiksi niiden kirjoittajat, niissä äänensä kuuluviin saavat toimijat ja lukijat voidaan olettaa.

Tutustu ensin Jokisen, Juhilan ja Suonisen (2004, 17–47) listaamiin diskurssianalyttisen viitekehyksen teoreettisiin lähtökohtaletuksiin:

1. Oletus kielen käytön sosiaalista todellisuutta rakentavasta luonteesta

Diskurssianalyysissä lähdetään oletuksesta, että kieltä käyttäessämme konstruimme eli merkityksellistämme ”kohteet”, joista puhumme tai kirjoitamme. Kieltä tai kielen käyttöä ei siis oleteta objektiiviseksi todellisuuden heijastumaksi. Konstruktivisuuden idea liittyy kiinteästi kielen tarkasteluun *sosiaalisesti jaettuina merkityssysteeminä*. Merkitysten ajatellaan muodostuvan suhteessa toisiinsa. Esim. tapaan kuvata metsää ja puhua metsästä vaikuttaa historia. Metsätalous on ollut monille suomalaisille elinkeino, ja metsäteollisuus on ollut merkittävä suomalaisen taloudellisen hyvinvoinnin rakentaja. Iso osa suomalaisista eli pitkään maaseudulla lähellä luontoa, joten luonto on suomalaisille myös tärkeä virkistytymisen ja rauhoittumisen paikka.

2. Oletus useiden rinnakkaisten ja keskenään kilpailevien merkityssysteemien olemassaolosta

Asioista viestiessämme läsnä on useita rinnakkaisia tai keskenään kilpailevia systeemejä, jotka merkityksellistävät maailmaa, sen prosesseja ja suhteita eri tavoin. Esim. metsä voidaan nähdä ainakin hiilinieluna, talousmetsänä tai virkistymetsänä. Se, miten kohteen näemme, vaikuttaa siihen, miten kohteesta puhutaan tai kirjoitetaan. Jo kahden mahdollisen merkityssysteemin rinnakkainen olemassaolo hävittää metsän yksiselitteisenä kuvauksen kohteena.

Erilaisia *merkityssysteemejä* kutsutaan toisinaan *diskursseiksi*. Ne rakentuvat sosiaalisissa käytännöissä ja samalla rakentavat ja vahvistavat sosiaalista todellisuutta. Diskurssianalyysissa kuvataan erityisesti sitä, miten diskurssit toteutuvat erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä. Diskurssit ja repertuaarit voivat olla paitsi rinnakkaisia, myös keskenään kilpailevia. Esim. metsistä puhuttaessa tai kirjoitettaessa puheesta tai tekstistä voidaan tunnistaa vaikkapa terveyden ja hyvinvoinnin diskurssi, sukupolvisen jatkuvuuden diskurssi, luonnonsuojeludiskurssi, globaalin vastuullisuuden diskurssi, tutkimuksen ja kehityksen diskurssi, esteettisyyden diskurssi ja isänmaallisuusdiskurssi.

3. Oletus merkityksellisen toiminnan kontekstisidonnaisuudesta

Diskursseja ja repertuaareja tuotetaan, uusinnetaan ja muunnetaan erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä. Lähtökohtana on ajatus, että tilanteet eli kontekstit, joissa puhetta tai tekstiä tuotetaan, ovat moniulotteisia, mikä vaikuttaa merkityssystemien rakentumiseen. Kun kielen käyttöä analysoidaan, *kontekstin* huomioon ottamisella tarkoitetaan sitä, että analysoitavaa toimintaa tarkastellaan tietyssä ajassa ja paikassa, johon tulkinta pyritään suhteuttamaan. Metsien käyttöön liittyvän artikkelin merkityssystemin rakentumiseen vaikuttaisi todennäköisesti jo esimerkiksi se, toimisiko jutun julkaisukanava Maaseudun tulevaisuus, Tekniikka & Talous vai vaikkapa Suomen Luonto.

Kielen käytön voidaan ajatella suhteutuvan myös konkreettisen tapahtumatilanteen, esim. keskustelutilanteen, ulkopuolelle. Tällaista suhteutumista voidaan kuvata *kulttuurisen kontekstin* käsitteen avulla. Puheesta tai tekstistä pyritään tunnistamaan sellaisiakin seikkoja, joiden tulkinta edellyttää tiettyjen yleisesti jaettujen oletusten tuntemusta ("Suomi on metsäinen maa", "Suomi elää metsästä", metsä on "vihreää kultaa", "Metsäteollisuus on keskeinen hyvinvoinnin tuoja Suomessa", "Metsässä sielu lepää"...). Kulttuurisen kontekstin tasolla tekstin tarkastelussa voidaan pohtia myös sitä, miten kielen käyttäjä suhteuttaa lausumansa mahdollisiin *vasta-argumentteihin*, joista voi tehdä ennako-oletuksia kulttuurisesta kontekstista käsin. Suhde mahdollisiin vasta-argumentteihin on usein olemassa, vaikkei niihin julkilausutusti viitattaisikaan. Tällöin puhuja tai kirjoittaja argumentoi siten, että hän ikään kuin ottaa jo ennakoita huomioon mahdollisesti esitettävän kritiikin.

4. Oletus toimijoiden kiinnittymisestä merkityssystemeihin

Diskurssianalyysissä tarkastelun keskeiseksi kohteeksi ei oteta niinkään yksilöä, vaan sosiaaliset käytännöt. Tarkastelu painottuu tällöin esimerkiksi yksilöiden kielen käyttöön eri tilanteissa ja niihin laajempiin merkityksiin, joita he toiminnallaan tuottavat. Kiinnostus kohdistuu minän rakentamisen/rakentumisen prosesseihin eri tilanteissa. Yhden ja yhtenäisen minän sijasta kullekin yksilölle voi rakentua monta, eri konteksteissa realisoituvaa minää. Jos esim. analyysin tarkoituksena on tyypitellä eri kirjoittajien tapoja jäsentää viestinnässään suhtautumistaan metsien käyttöön, voidaan kirjoittajat todennäköisesti jakaa kahteen ryhmään: ensisijaisesti hakkuiden lisäystä vastustavat ja hakkuista taloudellista hyötyä tavoittelevat. Vaikka puheessa tai tekstissä korostuisi jompikumpi edellä mainituista, voi muikin positio silti vilahdella viestinnässä. Se, että sama henkilö voi ilmaista eri positioita, ei ole ongelma, vaan kiinnostus kohdistuu nimenomaan erilaisen position tuottamisen tarpeeseen ja tapaan tilanteittain.

Subjektipositio tarkoittaa diskurssin määrittämää asemaa, johon diskurssin käyttäjä asettuu. Esim. hakkuista käsittelevän jutun osapuolet voidaan asettaa erilaisiin subjektipositioihin: talousdiskurssista käsin tarkasteltuna jutun kirjoittajan subjektipositio voi olla asiantuntija ja lukijan esim. hyödyn saaja. Lukijalle tarjotaan taustaoletuksista käsin tietynlaista subjektipositiota. Lukijan positioon vaikuttaa ennen muuta se, keneen tai mihin toimintamalliin hänen olisi luontevaa samastua.

5. Oletus kielen käytön seurauksia tuottavasta luonteesta

Kaikilla lausumilla aina paitsi kuvataan jotakin, myös tehdään jotakin. Lausumat siis sekä väittävät jotain todellisuuden luonteesta että samalla rakentavat tuota todellisuutta. Kielen *funktionaalisuus* tarkoittaa kielen käytön seurauksia tuottavaa luonnetta. Sitä tarkasteltaessa huomio kohdistetaan siihen, mitä kielen käyttäjä milläkin ilmaisullaan kulloinkin tekee ja tulee tuottaneeksi. Kirjoittaja saattaa esim. kategorisoida metsänomistajat ja asiantuntijat mustavalkoisesti joko hiilinielujen lisäämisen kannattajiin tai vastustajiin, tai hakkuiden lisäämistä vastustava kirjoittaja saattaa ilmaisemisen tavoillaan asettaa ensisijaisesti talousnäkökulmasta metsätaloutta tarkastelevat henkilöt tai tahot ekologisesti vastuuttomaan ja omahyväiseen

valoon. Asioiden esittäminen monitahoisina ja ristiriitaisina todennäköisesti lisää lukijoiden epävarmuutta ja jopa lietsoo pelkoa. Usko poliitikkojen mahdollisuuksiin ja kykyyn tehdä oikeita päätöksiä voi horjua.

Analyysissa voidaan keskittyä tarkastelemaan sitä, mitä tilannekohtaisia funktioita kielellisellä teolla kulloinkin on. Funktiolla ei välttämättä tarkoiteta toimijan itsensä tarkoittamaa vaikutusta. Huomio kiinnitetään pikemminkin siihen, mitkä funktiot ovat potentiaalisina läsnä. Kyse on ennen kaikkea siitä, mitä kaikkia asiantiloja toimija saattaa kielellisillä valinnoillaan tehdä mahdolliseksi.

Kielen käytöllä voi olla tilannekohtaisten tarkoituksien ohella myös yleisempiä ideologisia seurauksia. Tällaisia seurauksia voivat olla esimerkiksi joidenkin alistussuhteiden oikeuttaminen ja ylläpitäminen. Sama diskurssi voi myös tuottaa näkökulmasta riippuen sekä kielteisiä että myönteisiä seurauksia. Esim. talouden diskurssi on hyvinvoinnin lisäämisen näkökulmasta kaksijakoinen: vaikka metsien virkistyskäyttö kärsii, hakkuiden voidaan perustella tuottavan työpaikkoja ja taloudellista hyötyä, jotka vahvistavat kansallista hyvinvointia. Analyysin tehtävänä on pyrkiä jäljittämään näitä toisinaan selkeitä, toisinaan ristiriitaisia seurauksia.

Tehtävä

Tarkastele seuraavaa artikkelia.

1. Millaisia diskursseja aineistosta voidaan tulkita? Millaiset kielelliset valinnat ilmentävät näitä diskursseja?
2. Mitkä ovat kunkin diskurssin taustalla vaikuttavat arvot?
3. Millaisia subjektipositioita diskurssit tuottavat?
4. Millaisessa suhteessa diskurssit ovat keskenään? Onko jokin diskursseista tällä hetkellä hallitseva?
5. Miten diskursseja ylläpidetään julkisuudessa?
6. Mitkä ovat diskurssien mahdolliset seuraukset ja vaikutukset yhteiskuntaa, talouteen, politiikkaan ja asenteisiin ylipäätään?

LÄHDE

Jokinen, A., Juhila, K. & Suoninen, E. 2004. Diskurssianalyysin aakkoset. 3. painos. Tampere: Vastapaino.

Analysoitava teksti

Analysoitavassa tekstissä toimittaja on haastatellut kolmea metsäntutkijaa erilaisten metsänkäsittelymallien vaikutuksesta metsien hiilitalouteen.

Linkin kautta näet tekstin kuvineen ja kuvateksteineen julkaisukanavassaan.

Virpi Hukkanen

Talousprofessori: ”Puun polttaminen ilmastoystävällisenä on lähellä itsepetosta”

Yle Uutiset 27.4.2016

<https://yle.fi/uutiset/3-8840718>

Argumentaatioanalyysi asiantuntijanäkemyksistä

Edellinen juttu perustui kolmen tutkijan artikkeleihin. Toimittaja väritti tutkijoiden näkemyksiä omilla painotuksillaan, joita analysoitiin edellä. Jokaisella tutkijalla on myös oma tapa argumentoida eli perustella näkemyksiään. Seuraavaksi paneudumme siihen, miten haastatellut tutkijat perustelevat näkemyksiään itse vaikuttamistarkoituksessa kirjoittamissaan teksteissä: millaista tietoa käyttävät ja mihin muihin perusteisiin vetoavat yrittäessään vaikuttaa kirjoituksillaan.

Tekstit liittyvät Suomessa vuosina 2016–2017 käytyyn keskusteluun biotalousstrategiasta ja EU:n LULUCF-direktiivistä. Olli Tahvosen marraskuussa 2016 Helsingin Sanomien pääkirjoitusosastolla julkaistu kirjoitus ”[Biotalous voi vaarantaa Suomen metsämaineen](#)” sijoittuu keskustelun käynnistymisen vaiheeseen. Kirjoituksessa ”[Kirje, joka nostatti myrskyn](#)” perustellaan tutkijoiden tähän keskusteluun keväällä 2017 lähettämää kriittistä vetomusta. Tekstiin liittyy myös kyseinen kirje. [Erkki Tompon ja Hannu Ilvesniemen Helsingin Sanomien yleisönosastolla maaliskuussa 2017 julkaistu kirjoitus](#) on suora vastaus edellisen tekstin lopussa olevaan kirjeeseen.

Helsingin Sanomissa julkaistut tekstit voivat olla maksumuurin takana. Oppilaitoksilla on kuitenkin yleisesti käytössä lisenssejä HS:n digitaaliseen aineistoon.

Argumentaatioanalyysin periaatteita (Kakkuri-Knuutila ja Halonen 2013)

Argumentaatioanalyysin tavoitteena on löytää argumentti laajemmasta tekstistä ja arvioida argumentin hyvyttä. Analyysissä noudatetaan yleistä tekstin tulkinnan periaatetta, jonka mukaan tulkitsijan on oltava suopea tekstille. Hänen tulee uskoa, että teksti on järkevä ja mielekäs, vaikka se ei heti avautuisikaan. Argumentaatioanalyysissä ei siis aluksi arvioida kriittisesti väitteiden ja perusteluiden paikkaansa pitävyyttä vaan pyritään ymmärtämään, miten kirjoittaja perustelee väitteensä. Lopuksi arvioidaan myös argumentin vahvuutta perustelujen ja taustaoletusten kautta.

Analyysia tehdään koko tekstin tasolla. Tarkoitus on tunnistaa, kuinka eri väitteet ja perustelut liittyvät toisiinsa ja kuinka tämä kokonaisuus näyttäytyy järkevänä laajemmassa yhteydessä.

Argumentti muodostuu väitteestä ja sen tueksi esitetyistä perusteluista. Argumentaatioanalyysin ensimmäinen tehtävä on etsiä väite ja sille esitetyt perustelut. Laajasta tekstistä on hyödyllistä etsiä ensin pääväite tai -väitteet ja hahmottaa sitten perusteluja ja niiden välisiä suhteita. Väite on se, mitä jonkun halutaan uskovan. Julkilausutut perustelut ovat se argumentin osa, joka esitetään väitteen tueksi. Argumentti vastaa kysymykseen ”*Miksi lukijan pitäisi hyväksyä esitetty väite?*”.

Argumentin voiman arvioimiseksi tulee miettiä myös taustaoletuksia. Mitä tekstissä ei sanota? Millaisten asioiden oletetaan pysyvän muuttumattomina? Lukijana mietimme niitä lausumatta jätettyjä oletuksia, jotka tukisivat esitettyjä väitteitä ja perusteluja. Koetamme miettiä oletuksia, joiden voimassa ollessa esitetty argumentointi olisi hyväksyttävä. Jos nämä oletukset ovat tosia tai hyväksyttäviä, voidaan argumenttia pitää vahvana. Mukaan ei kuitenkaan oteta tarpeettomia, itsestään selviä oletuksia.

Väitteiden ja perustelujen lisäksi teksteissä on myös kuvaavia ja selittäviä osia. Kuvaukset vastaavat kysymykseen ”*Minkälainen maailma on?*”. Ne siis kertovat esim. taustaoletuksista. Selitysten tavoitteena on tehdä jokin asia ymmärrettäväksi, kertoa, miksi tapahtuu se, mitä tapahtuu (tai tapahtui, mitä tapahtui).

Ajattelun apuvälineitä

Varpu Orasuon vuonna 2018 Tampereen teknillisessä yliopistossa hyväksytyssä diplomityössä on havaittu seuraavien tutkimusasetelmallisten seikkojen vaikuttavan siihen, voidaanko tutkimustuloksia käyttää bioenergian puolustamiseen tai kritisoimiseen. Tämä on yksi esimerkki siitä, miten taustaoletukset vaikuttavat esitettyihin väitteisiin.

Taulukko 1. Tapoja vaikuttaa bioenergiaan liittyvän väitteen paikkaansa pitävyyteen (Orasuo 2018, 65)

BIOENERGIAN PUOLUSTAMINEN	BIOENERGIAN KRITISOIMINEN
Käytetään pitkää havainnointijaksoa.	Käytetään lyhyttä havainnointijaksoa (ja yhdistetään hitaasti kasvaviin puulajeihin).
Valitaan laaja tarkastelualue (metsälö tai sitä laajempi alue).	Valitaan kapea tarkastelualue (yksittäinen puu, metsikkö).
Valitaan matalia arvoja bioenergian tulevaisuuden käyttömääristä.	Painotetaan nopeita ilmastotoimia ja ilmastohyötyjen maksimointia lyhyellä aikavälillä.
Korostetaan merkitystä fossiilisten polttoaineiden korvaajana.	Valitaan korkeita arvoja bioenergian tulevaisuuden käyttömääristä.
	Ajatellaan, että bioenergian tuotanto on erillinen muusta teollisuudesta.
	Yksinkertaistukset

Diplomityöstä löytyy tarkempaakin analyysia artikkelien lukemisen tueksi. Sen lopussa oleviin liitetaulukoihin on mm. koottu erilaisia bioenergiaan liittyviä väittämiä. Voit tarkastella lukiessasi sitä, mitkä näistä väittämistä esiintyvät teksteissä ja miten niitä käytetään.

Usein mielipidekirjoituksissa tai vastaavissa tehdään vastakkainasetteluja. Millaisia vastakkainasetteluja löydät kirjoituksista. Miten niitä perustellaan tiedolla? Mihin tai keihin argumentaatioissa vedotaan? Apua vastakkainasettelujen tekemiseen ja tunnistamiseen löydät mm. Ville Lähteen teoksesta ”Paljon liikkuvia osia”.

Kakkuri-Knuutila, M-L. & Halonen, I. 2013. Argumentaatioanalyysi ja hyvän argumentin ehdot. Teoksessa Kakkuri-Knuutila, M-L. (toim). Argumentti ja kritiikki – lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot. Helsinki: Gaudeamus, s. 60–113.

Lähde, V. 2015. Paljon liikkuvia osia. Savukeidas-kustannus, s. 196.

Orasuo, V. 2018. Bioenergian merkitys ja kestävyys – Suomelle ja globaalisti. Tampereen teknillinen yliopisto. Diplomityö, s. 81. <https://dspace.cc.tut.fi/dpub/handle/123456789/26497>

Tehtävänänto

Lue vähintään yksi artikkeleista ja analysoi pääväite, sen perustelut ja taustaoletukset. Arvioi, tuleeko pääväite perustelluksi tieteellisten perustelujen kautta vai käytetäänkö myös asenteita tai auktoriteettiasemaa perusteluna.

- Ota artikkeleista katkelmia, joissa erittelet argumentaation rakentumista.
- Tee yhteenveto, jossa nimeät perustellusti artikkelin pääväitteen ja arvioit sen vakuuttavuutta. Mitkä asiat vahvistavat vakuuttavuutta, mitkä heikentävät?
- Vertaa antamiasi pääväitteitä ensiksi luettuun toimittajan toimittamaan artikkeliin. Miten toimittaja oli omalla panoksellaan vaikuttanut kunkin tutkijan näkemyksen esille tulemiseen?
- Mikä on oma ajatuksesi bioenergian käytöstä luettuasi nämä artikkelit? Perustelee.

Kahden vapaasti valitun tekstin analyysi

Tee edellisen kaltainen harjoitus vapaasti valitsemastasi artikkelista. Se voi liittyä mihin tahansa sinulle tärkeään kiertotaloutta käsittelevään teemaan. Tässäkin tehtävässä huomion tulisi kohdistua merkitysten antamiseen tai argumentointiin – tai molempiin, ei niinkään faktoihin.

Sisällytä tehtävääsi seuraavat asiat:

- mielenkiintoinen kiertotalouteen tai mediakirjoitteluun liittyvä ongelma, jota haluat näillä teksteillä selvittää
- perustelu sille, miksi valitsit juuri tämän tekstin tai tekstit; linkki tekstiin tai kopio tekstistä
- tekstikatkelmia ja tulkintojasi
- edellisiin perustuva tulkintasi tekstin diskurssista tai argumentointitavoista
- päätelmä siitä, miten tietoa on käytetty tai jätetty käyttämättä
- itsearviointi; miten nämä tehtävät vaikuttivat tapaasi lukea artikkeleita tai kuunnella toimittajien tekemiä juttuja.

Itsearviointi

Mitä opit julkisuudessa käytävästä metsien hiileen liittyvästä keskustelusta tai yleisemmin kiertotalouteen liittyvästä julkisesta keskustelusta ja tieteellisen tiedon käyttämisestä siinä? Kirjoita 1–2 sivun pohdinta aiheesta.